

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

KOMM. OG REG. DEP	
05 DES 2005	
05/2258-112	
Ark.	451.0
Avg.	B3 BY / GAH

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
05/8593 ARE-PI-LLO
Arkivkode:

Dato:
24.11.2005

Høring: NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II. DNs høringuttalelse.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) støtter forslaget om å forenkle og effektivisere byggesaksbehandlingen. Det er positivt at man søker å videreføre ordninger som er kjent og som fungerer godt i praksis.

DN legger stor vekt på viktigheten av samordning og samarbeid mellom bygningsmyndighetene og sektormyndigheter, og peker også på betydningen av god fagkompetanse innen miljøområdet hos plan- og bygningsmyndighetene.

DN støtter i hovedsak forslaget om å avvikle ordningen med meldeplikt, slik at man får et tosporet system med søknadsplikt eller ikke. Vi ser imidlertid at det kan være hensiktsmessig å opprettholde en slags meldingsordning når det gjelder midlertidige eller transportable tiltak. DN er også positiv til at dispensasjonsadgangen foreslås innstrammet.

DN har enkelte merknader til bestemmelser i forslaget, og har forslag til enkelte tilføyninger som kan bidra til å presisere og fremheve plan- og bygningslovens status som miljølov.

Viser til brev fra Kommunal- og regionaldepartementet vedrørende høring av NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning II, med høringsfrist 1. desember d.å. DN vil med dette gi sin høringuttalelse.

DNs merknader til lovforslaget:

Del 1.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser.

§ 1-1 Lovens formål.

Lovens formålbestemmelse skal gi den overordnede og sentrale målsettingen med loven.

Formålbestemmelsen er derfor svært viktig ved fortolkningen av de øvrige bestemmelsene i loven.

DN er i utgangspunktet positiv til Bygningslovutvalgets vurdering av en generell og mer kortfattet formålbestemmelse, der de grunnleggende hovedformål med en felles plan- og bygningslov blir synliggjort. Dette vil virke klargjørende med hensyn til hvilke sentrale verdier og hensyn loven er ment å fremme, og vil gi bestemmelsen en vid betydning. Det vil også markere lovens langsiktige siktemål i areal- og byggeforvaltningen. DN ser imidlertid at begrepene "bærekraftig utvikling" og "universiell utforming" kan virke nokså vide og lite håndfaste. Det forutsettes derfor at begrepene konkretiseres og presiseres i lovens forarbeider i form av særlige hensyn, slik at det fremheves at disse er et supplement til og en utfylling av de overordnede hensyn som fremgår av lovteksten, og således legitimt kan og skal tillegges vekt.

Det er også fra DNs ståsted ønskelig å fastholde Planlovutvalgets forslag om å løfte frem i lovteksten at loven skal sikre vern av landskaps- og natur- og kulturmiljøverdier. Selv om disse hensyn trolig kan innfortolkes i prinsippet om bærekraftig utvikling, er de av en så viktig karakter at de bør fremheves i lovteksten. Dette for å presisere plan- og bygningslovens status som miljølov.

DN har også merket seg at Bygningslovutvalget har tatt ut av formålbestemmelsen setningen i dagens lovtekst om tilrettelegging for å sikre barn gode oppvekstvilkår. Dette kan etter vår mening gi uheldige signaler om nedprioritering av friluftsområder, friområder og utearealer for barn og unge, og kan medføre at det blir vanskelig å få gjennomslag for slike områder i plan- og byggesaksbehandlingen.

DN er positiv til at dagens formålbestemmelse, "...*danne grunnlag for vedtak om vern og bruk av ressurser*", blir videreført. På denne måten ivaretas målsettingen om bruk og vern av arealer og andre naturressurser i planleggingen. Det er også positivt at det i formålbestemmelsen stilles krav til forsvarlighet.

DN foreslår en tilføyning i 3. ledd siste punktum: "*Vesentlige konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn skal utredes og legges til grunn for vedtak*". Dette vil gjøre planleggingen mer forpliktende enn når det pålegges en plikt til kun å utrede slike konsekvenser.

§ 1-3 Lovens geografiske virkeområde

Som nevnt i tidligere høringsuttalelser støtter DN forslaget om å utvide lovens geografiske virkeområde i sjøen til 1 nautisk mil utenfor grunnlinjen. Dette vil gi plan- og bygningsloven en mer sentral rolle i forhold til kystsoneplanlegging og i forhold til ivaretagelse av marine miljøinteresser.

DN støtter også Bygningslovutvalgets vurdering av å ikke fremme forslag om anvendelse av plan- og bygningsloven for Longyearbyen arealplanområde, og er således enig i at dagens lovverk på Svalbard dekker Svalbards behov for regulering av arealplanlegging og annen natur- og kulturmiljøforvaltning. Selv om utviklingen på Longyearbyen stadig blir mer lik utviklingen på fastlandet, må man ta i betraktning at mange av bestemmelsene i plan- og bygningsloven ikke nødvendigvis passer så godt på forholdene i Longyearbyen. Ordningen med en egen byggesaksforskrift for Longyearbyen bør derfor videreføres. DN er imidlertid enig i at det kan være grunnlag for å evaluere og forbedre dagens praksis med bruk av byggesaksforskriften for Longyearbyen.

Kapittel 2. Plan- og bygningsmyndighetene. Samordning mv.

§ 2-6 Plan- og bygningsmyndighetenes oppgaver, samordnings- og samarbeidsplikt i byggesaker. Andre myndigheters plikter overfor plan- og bygningsmyndighetene.

Forslaget er langt på vei en videreføring av dagens regelverk, og innebærer at det etableres et samarbeid mellom bygningsmyndighetene og andre offentlige myndigheter som har interesser i saker etter plan- og bygningsloven, hvor de sistnevnte gis anledning til å uttale seg.

DN viser i denne sammenheng til vår **høringsuttalelse til NOU 2003:24 Mer effektiv bygningslovgivning**, hvor vi påpekte behovet for krav til og styrking av kompetanse innen miljøområdet i kommunesektoren. I dag finnes god fagkompetanse på det nasjonale og regionale naturforvaltningsområdet hos fylkeskommune, fylkesmann og andre sentrale berørte myndigheter. DN anser det imidlertid som svært viktig å utvikle og bevare god fagkompetanse på dette området også i kommunene. Kommunene bør ved koordineringen og behandlingen av byggesaker ha en fagkunnskap som er god nok til å stille krav til at søknader om tiltak ivaretar naturforvaltningsinteressene på en god måte, god nok til fastsette konkrete vilkår om å ivareta natur- og friluftslivinteresser, samt god nok til å stille krav til naturforvaltningskompetanse til tiltakshaver eller vedkommende som er ansvarlig for søknad, prosjektering og kontroll.

Bestemmelsen om samordning og samarbeidsplikt må ses i sammenheng med forvaltningslovens § 17 om forvaltningens utrednings- og informasjonsplikt.

Bestemmelsen må også ses i sammenheng med plan- og bygningslovens regler om forhåndskonferanse, tidsfrister og plikt for tiltakshaver til å forhåndsavklare forholdet til sektor-/særlovsmyndighet. Det vises til våre merknader om dette nedenfor.

Del 3.

Kapittel 20 Søknadsplikt.

Det overordnede målet for søknads- og saksbehandlingsreglene er å avklare tiltakets lovlighet, samt legge til rette for en byggesaksbehandling som er rask og effektiv. Dagens søknadssystem er vel innarbeidet, og det er positivt at utvalget i all hovedsak søker å videreføre ordninger som i praksis er kjent.

DN støtter i hovedsak forslaget om å avvikle ordningen med meldeplikt, slik at tiltak enten vil være søknadspliktig eller ikke. Dette er etter vår mening en forbedring i forhold til dagens regelverk. Det er fornuftig å etablere et system med et felles utgangspunkt for alle saker, hvor den videre saksbehandling tilpasses etter type tiltak og omfang. Dette vil forenkle regelverket og bidra til et mer enhetlig system. Ikke minst vil dette skape bedre oversikt og gjøre regelverket bedre tilgjengelig og brukervennlig for tiltakshavere som ikke er profesjonelle aktører. For øvrig kan det være hensiktsmessig å opprettholde en meldingsordning for visse tiltak, se merknadene nedenfor i § 20-3 om midlertidige eller transportable tiltak.

§ 20-1 Tiltak som krever søknad og tillatelse.

DN mener det er meget positivt og svært viktig at driftsbygninger ikke lenger blir underlagt særskilte regler. Det er etter DNS mening mer hensiktsmessig å ta utgangspunkt i tiltakets kompleksitet og omfang, fremfor om tiltaket tilhører en spesiell næringsgruppe. Dette vil sikre en mer forsvarlig kontroll med bygninger knyttet til landbruket og utbyggingen av disse, og vil således bidra til en bedre kvalitetssikring.

§20-2 Tiltak som krever søknad og tillatelse, og som kan forestås av tiltakshaver

Det er lagt til grunn i forslaget at det skal lages en forskrift til loven som regulerer hvilke tiltak som er søknadspliktige. DN forutsetter at det vil være anledning til å komme tilbake til hvilke tiltak dette

gjelder og utarbeide eventuelle "oppfangingskriterier" som kan fange opp tiltak som kan være til fare eller ulempe for viktige miljøsyn.

§ 20-3 Tiltak som ikke krever søknad og tillatelse

Ut fra bestemmelsens ordlyd er vurderingstemaet lagt til tiltakshaver om hvorvidt tiltaket er i strid med plan eller er til fare eller ulempe for omgivelsene eller allmenne interesser. Her bør det etter DNS mening for det første tilføyes "...i strid med plan og planbestemmelser...". Videre bør det tilføyes at tiltaket ikke må være til "fare eller ulempe for miljøet, omgivelsene eller andre allmenne interesser". Slik vil man kunne fange opp både hensynet til omgivelsene og presisere hensynet til naturmiljøet.

Det bør videre vurderes om hvorvidt det i bestemmelsen kan være hensiktsmessig å pålegge tiltakshaver et dokumentasjonskrav, slik at tiltakshaver må dokumentere at han/hun har vært i kontakt med kommunen og undersøkt om tiltaket er i strid med plan/planbestemmelser eller ikke. Praksis viser at det ofte er et konflikttema hvorvidt tiltakshaver har undersøkt dette, og et krav om dokumentasjon vil således være klargjørende på dette punkt.

Når det gjelder begrepene "mindre frittliggende bygning/byggverk" og "mindre tiltak" i bokstavene a-f, er det viktig at det klargjøres hva som ligger i disse. DN forutsetter at det utarbeides forskrift om dette.

DN synes det er positivt at tidsrommet det kan etableres midlertidige eller transportable tiltak i forkortes fra 4 til 2 måneder, jf. forslaget § 20-3 andre ledd. DN er imidlertid usikker på hvorvidt bestemmelsen vil bli fulgt i praksis, ettersom det er opp til kommunene å i ettertid følge opp om tiltaket er fjernet/avviklet. Sett på bakgrunn av ressursituasjonen i mange kommuner, kan slike oppgaver stå i fare for å ikke bli prioritert i særlig grad. Et problem som har vist seg i praksis er at det i mange tilfeller har vært vanskelig å fastsette hvor lenge et midlertidig eller transportabelt tiltak faktisk har vart. Særlig gjelder dette plassering av campingvogner og lignende langs vassdrag i fiskesesongen, men også leirplasser i forbindelse med jakt og annet friluftsliv. Erfaringer viser at slike tiltak ofte ikke blir fjernet før tiltakshaver får påbud om det. DN mener derfor at det med fordel kan etableres en slags meldingsordning for slike tiltak, som går ut på at tiltakshaver må si ifra til kommunen når man plasserer tiltakene. Dette vil gjøre det lettere for kommunen å håndheve og føre kontroll med hvor lenge et midlertidig eller transportabelt tiltak har vart. En meldingsordning kan også bidra til at tiltakshaver finner tidsbegrensningen mer forpliktende enn ellers.

Sett på bakgrunn av ordlyden i lovforslaget kan det være noe uklart hvorvidt Bygningslovutvalget har ment å etablere en slik meldingsordning for midlertidige eller transportable tiltak. Bestemmelsen omfatter ifølge overskriften tiltak som verken krever søknad eller tillatelse, mens ordlyden i andre ledd kun henviser til at det ikke er nødvendig med tillatelse, og har således utelatt "søknad" fra ordlyden. Mener Bygningslovutvalget her at man må søke om å plassere slike tiltak, men ikke behøver å få tillatelse fra kommunen? Dette vil langt på vei innebære en meldingsordning hvor man sier ifra at man plasserer tiltaket, men ikke trenger å få noen tilbakemelding fra kommunen om det. Ser man på Bygningslovutvalgets merknader til lovforslaget har det ovenstående trolig ikke vært utvalgets hensikt. Her fremgår det i siste avsnitt på s. 494 at "*I andre ledd er det gjort unntak fra søknadsplikten (vår understrekning) for midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg som er nevnt i forslaget § 20-1 m), og som ikke skal stå lenger enn to måneder*". Videre heter det på s. 495: "*Forslaget innebærer at kommunen ikke lenger vil bli varslet på forhånd om tiltaket...*". DN mener man med fordel kan klargjøre hva man mener her.

Kapittel 21 Krav til innhold og behandling av søknader

Som anført i tidligere høringsuttalelse støtter DN en forenkling og effektivisering av saksbehandlingen, men da under forutsetning av at muligheten til å ivareta statlige og regionale naturforvaltningsinteresser ikke blir redusert.

§21-1 Forhåndskonferanse

DN er positiv til at ordningen med forhåndskonferanse videreføres. I denne fasen er det svært viktig at tiltakshaver får veiledning og informasjon fra kommunen om regelverk, framgangsmåte og hvilke andre myndigheter som blir berørt ved tiltaket og som tiltakshaver av den grunn må ta kontakt med. Særlig viktig er det å sette fokus på hvilke konsekvenser tiltaket vil kunne få for natur og miljø. For eksempel bør hensynet til biologisk mangfold tas inn på et tidlig tidspunkt i planleggingsprosessen slik at vernebehov og miljøhensyn kan ivaretas på best mulig måte. Det samme gjelder hensynet til landskapsvern, natur- og friluftsinnteresser og øvrige naturforvaltningsinteresser. I denne sammenheng er det svært viktig med god fagkompetanse hos plan- og bygningsmyndighetene. Det vises til det som er sagt om dette ovenfor i merknadene til § 2-6 om samordnings- og samarbeidsplikt.

Forhåndskonferansen vil også kunne fange opp tiltak som ikke samsvarer med plan og planbestemmelser.

§ 21-5 Den kommunale myndighetens samordningsplikt

Bestemmelsen må ses i sammenheng med § 2-6 i forslaget, hvor kommunen er pålagt en plikt til å samarbeide med og innhente uttalelser fra andre offentlige myndigheter som har interesse i saken. I utvalgets forslag til ny § 21-5 presiseres kommunens samordnings- og koordineringsplikt ytterligere. Det er bygningsmyndighetene som har koordineringsansvaret når andre myndigheters interesser blir berørt av tiltaket. DN er enig i Bygningslovutvalgets vurdering av at det er viktig å ivareta og videreføre en god samordning og samarbeid mellom bygningsmyndighetene og sektor-/særlovmyndighetene. Dette er etter DNS mening særdeles viktig i forhold til sektorinteresser innen natur- og miljøforvaltning, vilt- og fiskeforvaltning og for verneområder. For disse sektorinteressene er det av stor betydning at flere kommuner eller fylker ses i sammenheng, og at man kan påvirke og ha innflytelse på bygging i viktige verneområder og områder som er viktige leveområder, trekkveier, gyte- og oppvekstområder for fisk og vilt. Det er også viktig med samordning og koordinering i forhold til blant annet forurensningsmyndighet, jordlovmyndighet, vegmyndighet og friluftmyndighet m.v. Dette innebærer at fylkesmannen, fylkeskommunen og andre sentrale berørte myndigheter kan komme med innspill vedrørende viktige sektorinteresser. Slik vil man kunne ivareta nasjonale og regionale naturforvaltningsinteresser på en god måte.

DN er således positiv til forslaget om at kommunen kan avvise saken dersom tillatelse eller samtykke fra sektormyndighet ikke er innhentet. Dette vil etter vår mening styrke hensynet til sektorinteressene. DN er imidlertid noe usikker på hensiktsmessigheten av å i første omgang ilegge tiltakshaver ansvaret for å avklare forholdet til sektormyndighetene. Dette kan være svært tyngende i forhold til tiltakshavere som ikke er profesjonelle aktører og ikke har særlig kjennskap til eventuelle sektorinteresser, og man kan risikere at saksbehandlingen blir unødig forsinket. I tillegg vil dette forutsette at ordningen med forhåndskonferanse fungerer tilfredsstillende, noe som ikke er gitt ettersom forslaget ikke innebærer noen plikt for partene til å holde forhåndskonferanse.

Når det gjelder tidsfristen for andre myndigheter til å uttale seg eller treffe avgjørelse, er det viktig at denne fristen koordineres med sektorlovgivningens tidsfrister for saksbehandling. Det vises for eksempel til fristbestemmelsene i lov om kulturminner. Forslaget til ny plan- og bygningslov åpner for fristforlengelse i "særlige tilfeller", og det bør klargjøres enten i lovteksten eller i lovforarbeidene om andre myndigheters saksbehandlingstid faller inn under dette. For øvrig må man i denne sammenheng kunne legge til grunn lex specialis-prinsippet, hvor sektorlovgivningens frister må gå foran tidsfristen i plan- og bygningsloven.

§ 21-7 Bygningsmyndighetenes tidsfrister

Også i denne bestemmelsen må man ta høyde for andre myndigheters tidsfrister. Det viser til det som er sagt om dette i merknadene ovenfor.

Nest siste ledd synes å være noe uklar med hensyn til hva som ligger i "den enkelte sak". Gjelder dette generelt i alle saker som er omtalt i bestemmelsen eller viser setningen kun til leddet ovenfor som omhandler klagesak? Dette kan med fordel klargjøres, enten i lovteksten eller i merknadene.

For øvrig støtter DN utvalgets forslag til tidsfrister i "kurrante" saker. Det er viktig at ukompliserte saker behandles raskt og effektivt, og at man gis anledning til å bruke lengre tid på saker av mer komplisert art.

§ 21-10 Dispensasjon

Sett på bakgrunn av bestemmelsens plassering i lovforslaget oppfatter DN bestemmelsen som en dispensasjonsbestemmelse kun for byggesaker og ikke plan.

Innholdsmessig innebærer forslaget en innstramming i dispensasjonsadgangen. DN støtter en slik innstramming, og anser dette som et godt virkemiddel til å ivareta særlig områder i strandsonen, men også fjellområder og øvrige verneområder hvor det er stort utbyggingspress. Utstrakt bruk av dispensasjoner bidrar til å svekke naturforvaltningsinteressene, og det er derfor positivt at praksis på dette området blir mer restriktiv. En strengere praksis vil dessuten gjøre saksbehandlingen mer forutberegnelig.

Rapportering av dispensasjonspraksis i 100m-beltet har for øvrig vist at det er stor variasjon i hvordan skjønn utøves i kommunene i forhold til kriteriet "særlige grunner". Når Bygningslovutvalget nå foreslår å videreføre "særlige grunner" som dispensasjonskriterium, bør det derfor utarbeides retningslinjer for hvordan bestemmelsen skal praktiseres, slik at man kan oppnå en mest mulig lik praksis på dette i kommunene. Det bør i denne sammenheng stilles strengere krav til dispensasjon der tiltaket berører viktige naturressurser og miljøverdier. Ulik dispensasjonspraksis er ikke bare et rettsikkerhetsproblem, men er også en trussel mot ivaretagelse av naturforvaltningsverdier, idet utbygging i viktige områder for natur og friluftsliv ofte er irreversible inngrep.

DN ser at Bygningslovutvalget i sin utredning reiser spørsmålet og i en viss grad drøfter om hvorvidt "særlige grunner" omfattes av det rettsanvendelsesskjønn som domstolene kan prøve fullt ut, eller om kriteriet hører under forvaltningens "frie skjønn", hvor domstolenes prøvingsadgang er begrenset. DN merker seg i denne sammenheng at Bygningslovutvalget avstår fra å konkludere noe om dette. DN vil derfor av hensyn til behovet for avklaring anmode departementet om å være mer klargjørende på dette punkt.

Kapittel 25 Tilsyn

§ 25-1 Tilsynsplikt

Bestemmelsen omhandler slik utvalget selv har presisert i merknadene til bestemmelsen kun tilsynsplikt i forhold til byggesaker, og må ses i sammenheng med § 23-1 om kommunens oppgaver og ansvar i byggesaker. En slik tilsynsplikt bør etter DNS mening også omfatte planer og planbestemmelser. Det er viktig å føre tilsyn med at arealbruken skjer i samsvar med plan og planbestemmelser. Det er for så vidt uttalt i Planlovutvalgets forslag til ny § 2-1 at kommunestyret "har ansvaret for og ledelsen av den kommunale planleggingen og skal føre tilsyn med at plan- og bygningslovgivningen følges i kommunene." Denne bestemmelsen er imidlertid nokså generell og knytter seg til administrasjonen av plan- og bygningsmyndighetene. Det kan ut fra denne bestemmelsen vanskelig utledes en plikt for kommunen til å føre tilsyn med at planer og planbestemmelser etter loven følges. En slik plikt bør derfor fastsettes i en egen bestemmelse. DN foreslår at dette gjøres enten i samme bestemmelse som tilsynsplikt i byggesaker, og at denne plasseres slik at det fremgår at tilsynsplikten gjelder både i byggesaker og i forhold til arealbruk og planoppfølging, eller at det gis en egen bestemmelse om tilsynsplikt i plandelen av loven.

Se ytterligere merknader til tilsynsplikten nedenfor under kapitlet om ulovlighetsoppfølging.

Kapittel 26 Deling av eiendom

DN støtter Bygningslovutvalgets forslag om å videreføre bestemmelsen om at deling av eiendom ikke kan skje i strid med loven, forskrift eller plan. På denne måten opprettholdes kontrollen med at deling av eiendom ivaretar natur- og kulturmiljøhensyn i samsvar med lovens formål.

Kapittel 29 Krav til tiltaket

§ 29-2 Krav til brukbarhet og forsvarlighet

DN støtter forslaget om å sette krav til brukbarhet og forsvarlighet til tiltak, og er positiv til at miljøkrav blir nevnt uttrykkelig i bestemmelsen. Bestemmelsen må ses i sammenheng med lovens formål og innebærer en presisering av prinsippet om universiell utforming.

§ 29-3 Arkitektonisk utforming

DN er positiv til forslaget om at tiltak skal ha en god estetisk utforming i samsvar med tiltakets funksjon og med respekt for naturgitte og bygde omgivelser. En slik bestemmelse vil bidra til å ivareta kulturlandskapet i landet vårt.

§ 29-7 Avfallshåndtering

DN er positiv til at det inntas en bestemmelse i plan- og bygningsloven om krav til forsvarlig avfallshåndtering. Det er viktig å påse at farlig avfall blir tatt hånd om på en forsvarlig måte, slik at natur og dyreliv ikke blir skadelidende.

DN ser ikke problemer med at et tilsvarende krav følger av forurensningsloven. At kravet til forsvarlig avfallshåndtering fremkommer i flere lover, understreker bare betydningen av kravet.

Kapittel 30 Krav til særskilte tiltak

§ 30-1 Driftsbygninger i landbruket

DN støtter forslaget om å unnta kravet til infrastruktur og vegtilknytning til enkelte driftsbygninger. Opparbeiding av vei er tiltak som kan gjøre vesentlige inngrep i og medføre store konsekvenser for naturmiljøet, og man bør søke å unngå slike inngrep der det ikke er nødvendig.

§ 30-3 Skilt, reklame og lignende

Forslaget er etter DN's mening en forbedring i forhold til gjeldende lov. Forslaget innebærer at ordningen med forhåndsgodkjenning fra kommunen faller bort, slik at det nå tilligger tiltakshaver å vurdere hvorvidt skilt, reklame o.l er skjemmende eller sjenerende. Dette vil kunne frigjøre ressurser i kommunene og pålegge tiltakshaveren et selvstendig ansvar for å hensynta omgivelsene ved etableringen av slike tiltak. Bestemmelsen forutsetter imidlertid en viss kontroll fra kommunenes side til å følge opp om slike tiltak er i samsvar med loven.

§ 30-4 Andre varige konstruksjoner eller anlegg. Vesentlige terrenginngrep mv.

DN er enig i utvalgets vurdering av å videreføre bestemmelsen om andre varige konstruksjoner eller anlegg. Bestemmelsen har særlig betydning for tiltak i strandsonen, herunder brygger, kunstige sandstrender, vindkraftanlegg, oppdrettsanlegg m.v.

Det er imidlertid uklart hva som ligger i begrepet "vesentlige terrenginngrep", og dette kan med fordel klargjøres i lovforarbeidene.

§ 30-5 Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg

DN er positiv til at de materielle kravene til midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg videreføres i forslaget til ny plan- og bygningslov. DN vil imidlertid foreslå følgende tilføyelse i bestemmelsen: "Midlertidige eller transportable bygninger, konstruksjoner eller anlegg, jf. § 20-1 første ledd m, må ikke plasseres slik at de hindrer allmenn ferdsel eller friluftsliv, *medfører ulempe for natur- og kulturmiljøet* eller på annen måte fører til vesentlige ulemper for omgivelsene."

DN mener at det er nødvendig å understreke i loven at man ved slike tiltak må ta hensyn til og ta vare på natur- og kulturmiljøet.

For øvrig vises det til det som er sagt om midlertidige eller transportable bygninger m.v. ovenfor.

Kapittel 31 Krav til eksisterende tiltak**§ 31-1 Tiltak på bestående byggverk**

DN mener lovteksten bør endres til "gitt i eller i medhold av *denne lov*". Dette vil presisere at det er plan- og bygningslovgivningen man sikter til, ikke lovgivningen generelt.

I praksis råder en stor uklarhet om hva som ligger i begrepet "hovedombygging". DN vil anmode departementet om å klargjøre hva som nærmere ligger i begrepet, enten i forskrift eller i lovens forarbeider.

Del 4.**Kapittel 37 Ulovlighetsoppfølging.**

DN vil understreke betydningen av å sikre og kontrollere at tiltak er i samsvar med lovverket og betydningen av å følge opp ulovligheter. Dette er en oppgave kommunene i høy grad bør prioritere, og sentrale myndigheter bør støtte opp om dette.

§ 37-1 Plikt til å forfølge ulovligheter

Bygningslovutvalget mener i forslaget at oppgaven med å forfølge ulovligheter bør bero hos plan- og bygningsmyndighetene, herunder primært kommunene. DN er enig i at ulovlighetsoppfølging er en

typisk myndighetsoppgave. Den myndighet som innehar en slik oppgave bør fremstå med høy integritet og objektivitet, og ha forvaltningens mål og interesser for øye. Dette vil skape tillit til at ulovlighetsoppfølging skjer i samsvar med fellesskapets interesser.

Ulovlighetsoppfølgingen, særlig i utmarksområder, har imidlertid i **en rekke kommuner** vist seg å ikke være tilstrekkelig. Store geografiske områder kombinert med en presset ressursituasjon har gjort det vanskelig i enkelte kommuner å føre kontroll med at plan- og bygningsloven overholdes i disse arealtypene. DN mener derfor at det kan være hensiktsmessig å se på muligheten for å effektivisere tilsyns- og ulovlighetsoppfølgingen gjennom at kommunene samarbeider med andre aktører som allerede har definerte tilsynsoppgaver innenfor avgrensede arealer. Vi tenker da spesielt på muligheten for at Statens naturoppsyn (SNO) kan melde ifra til kommunene ved mistanke om ulovlig byggevirksomhet i de utmarksområdene der SNO i dag allerede har tilsynsområder. Utviklingen i strandsonen, i villreinområder og enkelte fjellområder kan tilsi at man kan åpne for en vurdering av å utvide SNO's tilsynsansvar til å omfatte deler av plan- og bygningsloven, for eksempel som et supplement til plan- og bygningsmyndighetenes tilsynsoppgave og ulovlighetsoppfølging.

For øvrig vises til DN's høringuttalelse til ny naturmangfold (NOU 2004:28), hvor vi støttet lovutvalgets forslag om en konkret tilsynsbestemmelse for gjennomføring av kontroll med overholdelsen av plan- og bygningsloven. Vi uttrykte samtidig tvil om tilsynsansvaret burde begrenses til utvalgte naturtyper jf naturmangfoldloven § 50, slik utvalget har foreslått. Siden forslaget åpner for at departementet kan regulere dette ved forskrift, mente vi det ville være klokt å holde åpen en mulighet for at forskriften også kan omfatte andre deler av loven, for eksempel de deler av loven som berører utviklingen i strandsonen. SNO har i dag ansvar for tilsyn med friluftslovens bestemmelser, som berører deler av dette problemkomplekset. Fra fylkesmiljøvernavdelingene er det gjentatte ganger kommet klare ønsker om et forsterket tilsyn i strandsonen.

Konklusjon

DN er i hovedsak positiv til Bygningslovutvalgets forslag til ny byggesaksdel i plan- og bygningsloven. Forslaget legger til rette for en forenklet og mer effektiv byggesaksbehandling, og DN synes det er positivt at man søker å videreføre ordninger som er vel innarbeidet og som fungerer godt i praksis. DN finner det imidlertid nødvendig å foreta tilføyninger av miljømessig karakter i noen av bestemmelsene i loven. Dette for å ivareta natur- og miljøhensyn på best mulig måte, samt presisere plan- og bygningslovens status som miljølov. Det er etter DN's mening også grunn til å foreta enkelte klargjøringer og presiseringer av enkelte begreper i lovforslaget, særlig på områder der det i dagens praksis råder uklarheter.

Med hilsen

Janne Sollie
Direktør

Berit Lein
Avdelingsdirektør